

ว่าด้วยการสรรหา ตำแหน่ง 1 ตำแหน่ง 2...ผลลัพธ์ของกระบวนการสรรหา

นพพร เรืองสกุล ประธานกรรมการ คณะกรรมการ ก.ล.ต.

หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ ฉบับวันที่ 3 ตุลาคม 2554

ก่อนที่จะมีการรับ-ส่ง ตำแหน่งกัน จะมีการสรรหาบุคคลเข้ามาดำรงตำแหน่ง บางครั้งเมื่อการสรรหาเสร็จสิ้นลง อาจจะมีเสียง ไม่ยอมรับ แ้ว้วมา และเกิดเป็นคำถามชวนงง ว่า สรรหากันยังไง ถึงได้แบบนี้ ก่อนอื่นต้องเข้าใจกันก่อนว่า การสรรหาแบบที่จะกล่าวต่อไปนี้เกิดขึ้นเฉพาะในวงราชการไทย และองค์กรที่เกี่ยวข้องหรือเคยเป็น หรือยังยึดโยงกับระบบราชการเท่านั้น ซึ่งคำอย่างเป็นทางการว่า คัดเลือก ตรงกับความ เป็นจริงมากกว่าคำว่า สรรหา

ในภาคเอกชน การสรรหา หมายถึง การออกไปสรร ออกไปหา (Search) โดยไม่จำกัดวิธีการ มีวัตถุประสงค์หลัก คือ ให้ได้คนที่เหมาะสมกับงานที่จะให้ทำ และนำพาคอร์ปไปข้างหน้าได้ตามที่ตกลงไว้

ในสหรัฐอเมริกา นั้น แม้แต่ในการสรรหาอธิการบดีมหาวิทยาลัย ก็ใช้วิธีแบบเอกชนนี้เช่นกัน ไม่ว่าจะ เป็นมหาวิทยาลัยของรัฐหรือของเอกชน

สำหรับของไทยเรานั้น ถึงแม้ระบบคัดเลือกที่เรียกว่าสรรหา จะเกิดขึ้นในวงราชการเท่านั้น ก็ไม่ใช่ ไม่สำคัญ ระบบราชการมีผลกระทบถึงทุกคนในทุกภาคส่วนของสังคม

วิธีการสรรหามี 3 ขั้นตอน

ขั้นตอนแรก กำหนดกรรมการหรืออนุกรรมการสรรหาขึ้นมาชุดหนึ่ง

ขั้นตอนที่สอง กระบวนการสรรหา

ขั้นตอนที่สาม เสนอชื่อเพื่ออนุมัติตามแต่ข้อกำหนด หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องจะระบุไว้

บางองค์กรขออนุมัติต่อคณะกรรมการ บางองค์กรเสนอต่อรัฐมนตรี และเสนอถึงคณะรัฐมนตรี บางตำแหน่งเป็นตำแหน่งที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งโดยคำแนะนำของคณะรัฐมนตรี

บุคคลที่สรรหากัน ในที่นี้จะเรียกว่า ผู้อำนวยการ เป็นคำรวมของตำแหน่ง ซึ่งในที่ต่างๆ ก็อาจจะมี ชื่ออื่นๆ อีก เช่น ผู้ว่าการ เลขานุการ ผู้จัดการใหญ่ อธิการบดี คณบดี ฯลฯ

การเสนอชื่อ

ประเด็นที่มักมีการถามถึง คือ กรรมการสรรหาจะเสนอชื่อผู้ที่คัดเลือกได้เพื่อเสนอให้อนุมัติกี่ชื่อ ถ้าเสนอชื่อเดียว ก็มีเสียงถามว่าทำไมไม่เสนอ 2 ชื่อ ถ้าเสนอ 2-3 ชื่อ ก็อาจถูกถามว่าทำไมไม่เสนอชื่อเดียว

พระราชบัญญัติธนาการแห่งประเทศไทย ระบุไว้ชัดเจนว่า รัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือก และให้คณะกรรมการคัดเลือกเสนอชื่อผู้สมควรได้รับการเสนอชื่อเป็นผู้ว่าการจำนวนไม่น้อยกว่า 2 คน (แปลว่า ยังไงๆ ก็เปิดให้รัฐมนตรีได้มีสิทธิเลือกจาก 1 ในนั้น)

ในข้อบังคับของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ระบุว่า ให้เสนอชื่อไม่เกิน 3 ชื่อต่อสภามหาวิทยาลัย (แปลว่า ห้ามเสนอมามากมาย แต่จะเสนอชื่อเดียวก็น้อยกว่า)

บางองค์กรอาจจะเสนอ 1 ชื่อ ตามประเพณีปฏิบัติที่ใช้สืบๆ กันมาในองค์กรนั้น

บางองค์กรเช่น ก.ล.ต. กฎหมายไม่กำหนดจำนวน กำหนดไว้ง่ายๆ กว้างๆ ว่า ให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งเลขาธิการโดยคำแนะนำของรัฐมนตรี ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ ก.ล.ต.

ความนี้ทำให้เกิดข้อชวนฉงนว่า ตกลงคณะกรรมการ ก.ล.ต. เสนอชื่อเดียวได้ไหม หรือเสนอหลายชื่อได้ไหม และคำว่า คำแนะนำ กับ ข้อเสนอแนะ ต่างกันอย่างไร

ในกรณีที่ไม่มีข้อความระบุไว้ชัดเจนในที่ใดว่า ต้องเสนอกี่ชื่อ ในสังคมที่คำถ้อยคำเป็นเรื่องปกติ กรรมการสรรหามักตั้งข้อกำหนดไว้อย่างชัดเจนก่อนเริ่มกระบวนการสรรหา หรือระหว่างดำเนินการสรรหา พร้อมเหตุผลประกอบว่า จะเสนอชื่อเดียว หรือ 2 ชื่อ หรือมากกว่านั้น

ถ้าตัดสินใจว่าจะเสนอมากกว่า 1 ชื่อ ก็มาถึงข้อพิจารณาต่อไปว่า จะเสนออย่างไร คือ 1. เสนอแบบเรียงคะแนน หรือ 2. เสนอแบบเรียงตัวอักษร ไม่เรียงคะแนน

ดังนั้น ชื่อเดียว หรือสองชื่อ หรือหลายชื่อ และลำดับชื่อที่เรียงลงไปในเอกสารเสนอผู้มีอำนาจตัดสินใจ อยู่ที่กติกาที่กำหนดขึ้นมา